

planinski

V E S T N I K

REVIIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

115. LETO • NOVEMBER 2010

ŠT. 11

Revija
Planinske zveze
Slovenije

Tema meseca: **Oskrbniki planinskih koč**
Jubilej: **50 let od prve odprave
na Trisul**
Z nami na pot: **Od Poldanovca do Čavna
Tri Cine**

3,40 €

Novi Caddy. Najboljši Caddy vseh časov.

Novi Caddy® postavlja nova merila v svojem razredu. Je izjemno dinamičen s svojimi najsodobnejšimi TSI in Common-Rail TDI motorji, ki jih odlikuje odličen navor, majhna poraba goriva ter tiho delovanje. V izvedbi BlueMotion Technology je še bolj gospodaren s sistemom start-stop, ki samodejno izklopi motor, ko se ustavite in prestavite v prosti tek. Za varnost skrbi serijska oprema, ki med drugim vključuje elektronski stabilizacijski program ESP s speljevalno asistenco. V bogati ponudbi opcijske opreme je prvič moč izbrati štirikolesni pogon 4MOTION z avtomatskim menjalnikom DSG. Novi Caddy navdušuje tudi s svojo izjemno prilagodljivostjo, saj ima v potniškem prostoru do 7 sedežev, ki jih lahko podrete, zložite ali v celoti izgradite. Končno je tu: **najboljši Caddy vseh časov.**

Novi Caddy je lahko vaš že za 12.990 €.

Das Auto.

Andrej Stritar

Amerika pri nas!

Se spomnite zgodbic o astronomskih odškodninah, ki jih posamezniki iztožijo v ZDA zaradi kakšne "krivice"? Recimo o tistem, ki mu je družba McDonalds morala plačati nekaj sto milijonov dolarjev zato, ker se je opekel s skodelico kave. Družba da je kriva, ker ga ni opozorila, da se lahko s kavo opeče! Amerika ni daleč, take reči se že dogajajo tudi pri nas. Oktobra je slovenska vlada, ne da bi mediji to sploh opazili, odobrila izplačilo 26.000 € kot poravnavo za škodo, ki naj bi jo država povzročila posamezniku.

Leta 2003 je imela neka sprehajalka na stezi med Fieso in Pacugom veliko smolo in ji je na nogo priletel kamen, ki se je odkrušil iz klifa. Poškodbe so bile tako hude, da je ostala brez prstov na nogi, bila dolgo na bolniški in ostala delni invalid. Vsekakor izredna smola in izredno žalostna zgodba. Gospa je za svoje trpljenje skušala najti krivca. Sodišče je ugotovilo, da se je nesreča zgodila v priobalnem pasu, ki je javno dobro in ga upravlja država. Država pa da je ravnala malomarno, ker ni poskrbela za varnost sprehajalcev. Še opozorilnega napisa, da je tam nevarno, ni postavila. Zato je država kriva in je morala plačati.

Da ne bo pomote: nesrečni žrtvi privoščim vsak evro, saj ji odškodnina vsaj malo poplača trpljenje in spremenjeno življenje. Toda, mar je nujno tako pomoč nuditi na tak način? Mar ne bi bilo bolj smiselno vpeljati neke vrste zavarovanja, ki bi jo izplačevali žrtvam dogodkov, ki se zgodijo tako rekoč "po volji boga"? Če se tovrstna praksa iskanja krivcev za vsak dogodek nadaljuje, lahko postane naše življenje zelo neprijetno in omejeno.

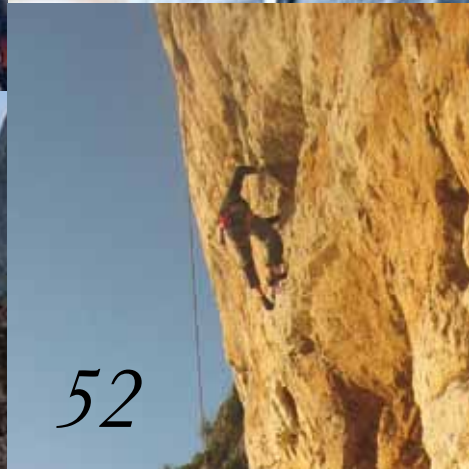
Tokrat je odškodnino plačala država, tj. mi vsi, kar nikogar prav močno osebno ne zaboli.

Če pa to postane stalna praksa, bo kmalu podobno odškodnino moral plačati tudi privatni lastnik kakega klanca, pod katerim se bo znašel nesrečnež, na katerega bo padel kamen. Padajoče kamenje pa ni edina nevarnost, ki nas lahko doleti "po božji volji". Na nas lahko pade veja, ki jo polomi veter, lahko nas piči osa, lahko nam spodrsne na poti, lahko nas celo zadane strela z neba. Bo za vse to kriv lastnik terena, ki nas ni opozoril? Seveda se bo tak lastnik takoj po tem, ko bo moral plačati odškodnino, obnašal zelo racionalno: ogradil bo svoje posestvo in tako preprečil prihod kogar koli, ki bi se mu lahko kaj zgodilo. Brez obotavljanja mu bodo sledili sosede in kmalu bomo še bolj podobni ZDA: vsepovsod bo pisalo "Privatno posestvo, prehod prepovedan!"

Pomislimo na naše gore. Če gremo plezat v stene, pa na nas pade kamen, mar bomo lahko od lastnika stene, države ali privatnika, iztožili odškodnino? Za vsako našo planinsko pot skrbi eno od naših planinskih društev. Mar bodo tamkajšnji prostovoljci, ki nam vsem pomagajo obiskati lepe gorske kotičke po svojih poteh, krivi, če bo na nas padel kamen? Če se bodo stvari tako razvijale, potem se bodo planinska društva eno za drugim odpovedovala svojim potem in jih bo vedno manj. No, saj bi s tem postale gore še bolj prvinske in privlačne za ljubitelje brezpotij, kakršen sem jaz. Pa vendar ...

Praden sem tole napisal, sem se pogovarjal z več pravniki. Sploh me niso razumeli, vse se jim je zdelo prav, saj imamo vendar tako družbeno ureditev in tako zakonodajo. Zagotovo res, toda mar nas res mora sistem kar naprej prepričevati, da smo neodgovorna, nespametna in nesposobna bitja, za katera mora vedno nekdo skrbeti in nikoli ne odgovarjamo sami zase? Je res tako zmotno pričakovati, da bo vsak posameznik vedel, da se z vročo kavo lahko opeče, da iz krušljive stene lahko prileti kamen, da se ob močnem vetru lahko odlomi veja, da nas lahko piči osa in da imamo lahko celo tako smolo, da na nas pade meteor!? V kaj se spreminjajo naše vrednote, katere postajajo prevladujoče? Je to še en primer prevlade osebnih koristi nad našim skupnim dobrim?

Odgovorov nimam, zato pa sem tole napisal. In morda opozoril prijatelje, ljubitelje gora, na potencialno nevarnost, ki se tiho krade v deželo.

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

110. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorčakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK: Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Marjan Bradeško, Mateja Pate, Irena Mušič Habjan,
Emil Pevec (tehnični urednik), Andrej Stritar (namestnik odgovornega
urednika), Slavica Tovšak

ZUNANJI SODELAVCI:

Tina Leskošek, Dušan Škodič, Andrej Mašera

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobešek, Mojca Stritar, Marta Krejan, Katarina Marin Hribar

GRAFIČNA PRIPRAVA: Repro studio Schwarz, d. o. o.

TISK: Schwarz, d. o. o.

NAKLADA: 6130 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju
na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne
vračamo. Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt
pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna
številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije
upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova na-
vedite tudi stari naslov. Upošteujemo samo pisne odgovore do 1. decembra
za prihodnje leto. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva.
Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni
dovoljeno. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja,
povzemanja ali delnega objavljanja nenaeročenih prispevkov v skladu s svojo
uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za
šolstvo in šport in Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki
Sloveniji.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Prvi letošnji sneg – Rinke nad Okrešljem
FOTO: Irena Mušič Habjan

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse
članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki
praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in mo-
žne pasti obiskovanja gor. Žal pa je vsak opis vedno
subjektiven, poleg tega se objektivne težave na tere-
nu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v ure.
Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne
moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli
zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.

Vsebine vseh Planinskih vestnikov

od leta 1895 do danes
na www.pvkazalo.si
od 1949 do lanskega letnika
v formatu pdf.

- UVODNIK
- 1 **Amerika pri nas!**
Andrej Stritar
- TEMA MESECA
- 4 **Koči vdihnejo dušo**
Oskrbniki planinskih koč
Marjan Bradeško
- 7 **Ljudje so izgubili stik z naravo**
Pogovor z Erikom Cudrom, oskrbnikom
koče na Mangartskem sedlu
Vladimir Habjan
- 10 **Preprosto Fika**
Svojevrsten oskrbnik koče na Smrekovcu
Marta Krejan
- 12 **”Otroci so najhvaležnejši obiskovalci”**
Pogovor z oskrbnikoma Koče na
Klemenči jami
Manca Čujž
- 14 **Najboljša reklama je, da dobro delaš**
Pogovor z Markom Čufarjem, oskrbnikom
Koče na Gozdu
Vladimir Habjan
- 16 **Ni več tistega pravega veselja**
Oskrbnica Nada z Erjavčeve kočice na Vrščicu
Irena Mušič Habjan
- 17 **Očiščenje**
Spomin na Andreja Karničarja
Borut Mencinger
- ALPINISTI VETERANI
- 18 **Pravi gospodje šele po 90. letu**
29. srečanje alpinistov veteranov na Vrščicu
Irena Mušič Habjan
- 19 **Smo neuničljivi**
Pogovor s predsednikom alpinistov
veteranov Francetom Zupanom
Vladimir Habjan
- SLOVENSKI HIMALAJSKI ZAČETKI
- 22 **Bili so prvi**
Mineva 50 let od prve jugoslovanske
oziroma slovenske odprave v Himalajo
Miro Štebe
- GORNIŠKO STEZOSLEDSTVO
- 24 **In vendarle smo jih našli**
Končno po Semidah dai Agnei
Andrej Stritar
- HUMORESKA
- 28 **Smrčati prepovedano!**
Tegobe izvajalcev in poslušalcev na
skupnih ležiščih
Peter Muck

Znami na pot

- 30 **Lepote**
Trnovske planote
Od Poldanovca do Čavna
Olga Kolenc

- OPISI
- 31 **Trnovska planota**
Poldanovec; Mali Golak; Kucelj; Mrzovec
Olga Kolenc
- 35 **Skupina Treh Cin**
Velika Cina/Cima Grande di Lavaredo;
Zahodna Cina/Cima Ovest; Pot okoli Treh
Cin; Monte Paterno/Paternokofel
Bor Šumrada
- 44 **Skupina Treh Cin**
Simbol Dolomitov
Bor Šumrada
- TINE
- 50 **Pred šestimi leti je zaspal**
v naročju svojih gora
Mitja Košir
- 51 **Dušan Podbevšek - Dule**
Kamniški gorski reševalci
- 52 **Dušan Podbevšek**
Tone Škarja
- TISOČAKI
- 53 **Naj**
Praznovanje abrahama navdušene
planinke
Franc Temelj
- ŠPORTNO PLEZANJE V ITALIJI
- 54 **Sperlonga**
Novoletno plezanje na jugu Italije
Vesna Pavlovič
- ALPINIZEM IN LITERATURA
- 56 **Ampak kdo je potem spil tisto kavo?**
Zanimivosti in mnenja Tadeja Goloba
Mire Steinbuch
- VARSTVO NARAVE
- 58 **Spimo, ne vstopaj!**
Prezimovanje netopirjev v jamah
Dušan Klenovšek
- VREMENSKE STOPNJE IN OPRIMKI
- 59 **Ledeniška znamenja podnebnih**
sprememb
Miha Pavšek
- ORIENTACIJA V GORAH
- 60 **Začetna znanja orientiranja v gorah**
Blaž Grapar
- ALPINISTIČNA TEHNIKA
- 62 **Nekaj besed o vozlih**
Aljaž Anderle, Tadej Debevec
- DOBRO JE VEDETI
- 64 **Kdaj plačamo reševanje v gorah?**
Vladimir Habjan
- 66 NOVICE IZ VERTIKALE
- 66 NOVICE IZ TUJINE
- 67 LITERATURA
- 68 PLANINSKI ZBORNIKI
- 70 IZ DEJAVNOSTI PZS
- 71 PLANINSKA ORGANIZACIJA